

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมพงษ์ หล้าทอง
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๒ หมู่ ๒ ตำบลหนองขนาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
โทรศัพท์ ๐๘๐-๐๑๓๖๔๐๙ Facebook สมพงษ์ เผื่อน หล้าทอง Line
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๓
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบุรี
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๒๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงข้าวใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ในอัตราที่เหมาะสม โดยเน้นการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ และใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ตามวิธีการปลูก การวางแผนการผลิตให้ตรงกับฤดูกาล เพื่อลดต้นทุนและผลิตข้าวให้ได้คุณภาพดี โดยเน้นดูแลรักษาตั้งแต่ปลูก - การเก็บเกี่ยว

ระยะกล้า ได้แก่ การกำจัดวัชพืช การใช้การจัดการน้ำแบบแห้งสลับเปียก การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การตรวจแมลง

ระยะแตกกอ ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืช และ แมลง

ระยะตั้งท้อง ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืช และ แมลง

ระยะออกรวง ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืช สรรวจแมลงก่อนเกี่ยว ๒๐ วัน

เอาน้ำออกจากนา ประสานผู้รับซื้อ

ระยะเก็บเกี่ยว ได้แก่ ถอนต้นพันธุ์ปน การกำจัดวัชพืช เก็บเกี่ยวระยะพลับพลึง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและการลดต้นทุนการผลิต
๒. ฐานเรียนรู้การทำน้ำหมักชีวภาพ
๓. ฐานเรียนรู้การปลูกผักกางมุ้ง

๔. ฐานเรียนรู้การปลูกผักกาด

๕. ฐานเรียนรู้ระบบน้ำอัจฉริยะ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและการลดต้นทุนการผลิต

๒) การทำน้ำหมักชีวภาพ

๓) การปลูกผักกางมุ้ง

๔) การปลูกผักกาด

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) ระบบน้ำอัจฉริยะ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและการลดต้นทุนการผลิต

วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสู่เกษตรกร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

เนื้อหา

๑) การดูแลรักษาตั้งแต่ปลูก - การเก็บเกี่ยว โดยเน้น

- ระยะกล้า ได้แก่ การกำจัดวัชพืช การใช้การจัดการน้ำแบบแห้งสลับเปียก การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การตรวจแมลง

- ระยะแตกกอ ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืช และ แมลง

- ระยะตั้งท้อง ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืช และ แมลง

- ระยะออกรวง ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืช สัปดาห์ก่อนเกี่ยว ๒๐ วัน

เอาน้ำออกจากนา ประสานผู้รับซื้อ

- ระยะเก็บเกี่ยว ได้แก่ ถอนต้นพันธุ์ปน การกำจัดวัชพืช เก็บเกี่ยวระยะพลับพลึง

๒) ใช้ข้าวพันธุ์ดี ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ในอัตราที่เหมาะสม โดยเน้นการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ และใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ตามวิธีการปลูก

๓) การเลือกเทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างประณีตและการลดต้นทุน โดยเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ จัดหาพันธุ์ข้าวที่คุณภาพดีและกำหนดอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวตามวิธีการปลูก

๔) การวางแผนการผลิตให้ตรงกับฤดูกาลและความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร เพื่อลดต้นทุนและผลิตข้าวให้ได้คุณภาพดี โดยเน้นเรื่องการวางแผนการผลิต การวางแผนปลูก และการจัดการคุณภาพของผลผลิต ได้แก่ การผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าว การผลิตข้าวปลอดภัยตามระบบการผลิตและ GAP

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นำเสนอข้อมูลด้านการเกษตรและสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ จัดเวทีชุมชนเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ ได้แก่ ต้นทุน ผลผลิต ปัญหา และอุปสรรคในการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการผลิต เช่น ดิน น้ำ สภาพภูมิอากาศ และโรค/แมลงศัตรูพืช เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ

ติดตามข้อมูลสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการทำการเกษตรในพื้นที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นโยบายภาครัฐ เพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที โดยสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางการสื่อสาร เช่น Line กลุ่ม, Facebook, เวทีการประชุม และการอบรมเกษตรกร

รวบรวมข้อมูลความต้องการของเกษตรกรในด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยีการผลิต แหล่งเงินทุน การตลาด และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร

บูรณาการการทำงานร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยการดำเนินการจัดประชุมหารือ แนวทางการปฏิบัติงานของ ศพก. ในการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศพก. ระดับอำเภอ และการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ฯ และศพก. ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๑ และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เช่น

- ประธานและคณะกรรมการ ศพก.
- ประธานและคณะกรรมการแปลงใหญ่
- เกษตรอำเภอ
- ประมงอำเภอ
- ปศุสัตว์อำเภอ หรือผู้แทน
- เกษตรจังหวัดเพชรบุรี หรือผู้แทน
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี หรือผู้แทน
- ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี หรือผู้แทน
- ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี หรือผู้แทน
- สหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี หรือผู้แทน
- ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี หรือผู้แทน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกิดแนวคิดในการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตร จากการเดินทางไปเยี่ยมชมและไปศึกษาดูงานต้นแบบการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากพื้นที่ที่ท่านทำเพียงอย่างเดียว เริ่มขุดบ่อเลี้ยงปลาจำนวน ๑ บ่อ เริ่มปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ผล และไม้ใช้สอย ต่อมาขุดร่องสวน เพื่อเก็บกักน้ำใช้ในการเกษตรตลอดทั้งพื้นที่ ปัจจุบันพัฒนาพื้นที่เป็นสวนผสมผสาน ยึดหลักในความพออยู่พอกินพอใช้ ประหยัดในการดำรงชีพ ปลูกพืชเศรษฐกิจ เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ไว้บริโภค ลดรายจ่าย เหลือกินเหลือใช้ แบ่งค่าแบ่งขาย เพิ่มรายได้ สร้างเสริมสุขภาพและอนามัย

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลกระทบต่อเกษตร ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ ผลผลิตขาดคุณภาพ โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด การใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ นอกจากนี้การใช้สารเคมียังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกร ผลผลิตมีสารตกค้าง ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ผลตอบแทนที่ได้ไม่คุ้มกับการลงทุน ส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรลดลง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นเครื่องทุ่นแรงและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำเกษตรให้มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น แถมยังประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานพร้อมทั้งยังเพิ่มผลผลิตที่ดีมากขึ้น ทำให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น และมีหลากหลายเครื่องให้เลือกใช้งานได้ตามความเหมาะสม

การใช้โดรนทางการเกษตร ใช้ในการหว่านเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย หรือฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืชได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ ช่วยลดแรงงานและการสัมผัสสารเคมี

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นเครื่องทุ่นแรงและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำเกษตรให้มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิตที่มากขึ้น

การใช้โดรนทางการเกษตร ใช้ในการหว่านเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย หรือฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืชได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ ช่วยประหยัดค่าจ้างแรงงาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การดูแลรักษาตั้งแต่ปลูก - การเก็บเกี่ยว โดยการใช้การจัดการน้ำแบบแห้งสลับเปียก การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การตรวจแมลง ใช้ข้าวพันธุ์ดี ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ในอัตราที่เหมาะสม โดยเน้นการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ และใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ตามวิธีการปลูก จัดหาพันธุ์ข้าวที่คุณภาพดี การวางแผนการผลิตให้ตรงกับฤดูกาลและความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร เพื่อลดต้นทุนและผลิตข้าวให้ได้คุณภาพดี โดยเน้นเรื่องการวางแผนการผลิต การวางแผนปลูก และการจัดการคุณภาพของผลผลิต ได้แก่ การผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าว การผลิตข้าวตามมาตรฐานระบบการผลิตที่ครอบคลุมการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๒-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) มะพร้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ถั่ว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๔) พืชผัก พื้นที่ปลูกจำนวน ๐-๑-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ค่าจ้างเตรียมดิน	เป็นเงิน ๗๐๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าจ้างหว่าน	เป็นเงิน ๗๕ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าสารเคมี	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท/ไร่
๑.๕) ค่าปุ๋ยเคมี	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ค่าจ้างฉีดพ่นสารเคมี/ใส่ปุ๋ย	เป็นเงิน ๓๗๐ บาท/ไร่
๑.๗) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่
๑.๘) ค่าขนส่ง	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๕๙๕ บาท/ไร่

รายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก

เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก มะพร้าว

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๑,๔๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก มะพร้าว กล้วย

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๖,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก มะพร้าว กล้วย ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๒,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ต่อตนเอง

- ได้รับความรู้และสามารถพัฒนาตนเองจนเป็นเกษตรกรต้นแบบ
- มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์
- มีสุขภาพที่ดีจากการลดใช้สารเคมี

๒) ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่น

- เกษตรกรในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง มีแหล่งเรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

ตนเอง

- เกิดการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายด้านการเกษตร

๓) ประโยชน์ต่อชุมชน

- เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรให้กับชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน จึงมีการลดการใช้สารเคมีที่มีพิษตกค้างในธรรมชาติซึ่งทำให้ผู้บริโภคปลอดภัย โดยเน้น

- การใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ลดการเผาตอซังข้าวในนาข้าว โดยใช้วิธีการหมักตอซังเพื่อเป็นปุ๋ยต่อไป
- ลดการใช้สารเคมีที่มีพิษตกค้างและเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และใช้สมุนไพรในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช
- ป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
- ร่วมกับกลุ่มเกษตรกรภายในชุมชนในการปลูกต้นไม้คืนสู่ธรรมชาติ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- เน้นสร้างความสมดุลกับสิ่งแวดล้อม เช่น ลดการเผาตอซังข้าวในนาข้าว
- ลดการใช้สารเคมี เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์
- การปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยปุ๋ยหมักและพืชคลุมดิน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ รู้จักสภาพพื้นที่การเกษตร เช่น สภาพดิน น้ำ ภูมิอากาศ และความเหมาะสมของการปลูกพืชในแต่ละฤดูกาล และทราบถึงปัญหาหลักที่เกษตรกรในพื้นที่เผชิญ เช่น ดินเสื่อมโทรม การขาดแคลนน้ำ ศัตรูพืช และต้นทุนการผลิตสูง และยังสามารถประเมินศักยภาพการผลิต และแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งมีการรวมกลุ่มเกษตรกร สร้างเครือข่ายการผลิตที่ช่วยทำให้เกิดความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นจุดถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่เกษตรกรและผู้สนใจจากทั้งในและนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเป็นวิทยากร ในเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีและการลดต้นทุนการผลิต การทำน้ำหมักชีวภาพ การปลูกผักกางมุ้ง การปลูกผักยกแคร่ การระบบน้ำอัจฉริยะ เป็นต้น

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยการเป็นที่ปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกร ให้คำแนะนำด้านการผลิต และการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต วางแผนการผลิตเพื่อลดความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่และตลาด ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น โดรน ระบบน้ำอัจฉริยะ

การรับเรื่องร้องเรียน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรับฟังและประสาน เรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ โดยจะส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมประมง กรมปศุสัตว์ หรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจในการดำเนินการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วและตรงจุด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ประชาสัมพันธ์ข่าวสารและนโยบายภาครัฐ ทำหน้าที่เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร ของหน่วยงาน ภาครัฐ เช่น มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ตลอดจนการแจ้งเตือนสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร และเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสมัยใหม่ เครื่องมือทาง การเกษตร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

การพัฒนาทักษะด้านการเกษตรในด้านต่างๆ การลดต้นทุนการผลิต ให้แก่เกษตรกร การเพิ่มผลผลิต ถ่ายทอดเทคนิคและความรู้ เพื่อเพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร ตั้งแต่ การปลูก การเก็บเกี่ยว การใช้วัชกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการสร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อเพิ่มการ เรียนรู้ โดยเป็นจุดศูนย์กลาง ในการถ่ายทอดความรู้ จากเกษตรกรต้นแบบ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การทำงานร่วมกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกร กิจกรรมศึกษาดูงาน พัฒนาแปลงเรียนรู้ และ ฐานเรียนรู้ ให้ความร่วมมือ และเป็นต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

การสร้างเครือข่ายเกษตรกร ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเกษตรกรในพื้นที่ เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น ประสานงานกับมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรการเรียนรู้ และ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมการทำเกษตรในพื้นที่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- กำหนดทิศทางและนโยบาย วางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ให้สอดคล้องกับ นโยบายของหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร

- กำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การประสานงาน และความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ เอกชน และชุมชน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร

- เสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร ชุมชน และหน่วยงานสนับสนุน

- การถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม

- การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยการเป็นที่ปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่ เกษตรกร ให้คำแนะนำด้านการผลิต และการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและ ชุมชน

- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการพัฒนาภาคการเกษตรในพื้นที่ เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน และแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ โดยถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ การลองผิดลองถูก และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้อย่างแท้จริง เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- หมอดินอาสา
- อาสาสมัครชลประทาน
- ครูบัญชีอาสา
- ประธานวิสาหกิจชุมชนศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลหนองขนาน
- ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป็นผู้นำในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับเกษตรกรและชุมชน
- เป็นผู้นำในการบำรุงรักษาคลองส่งน้ำชลประทาน โดยมีการรวบรวมตัวเกษตรกรเพื่อทำการขุดลอกคู คลองส่งน้ำ
- จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานของเกษตรกรและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายเกษตรกรและการกระจายพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสู่เกษตรกร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

พรุ่งนี้ ต้องดีกว่าวันนี้

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑) นางรัชณี ช่างจำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเพชรบุรี
- ๒) นายวีรชัย ศรีอรุณฉาย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเพชรบุรี
- ๓) นางสาวสุทธิดา ฐิติตศพร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเพชรบุรี

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

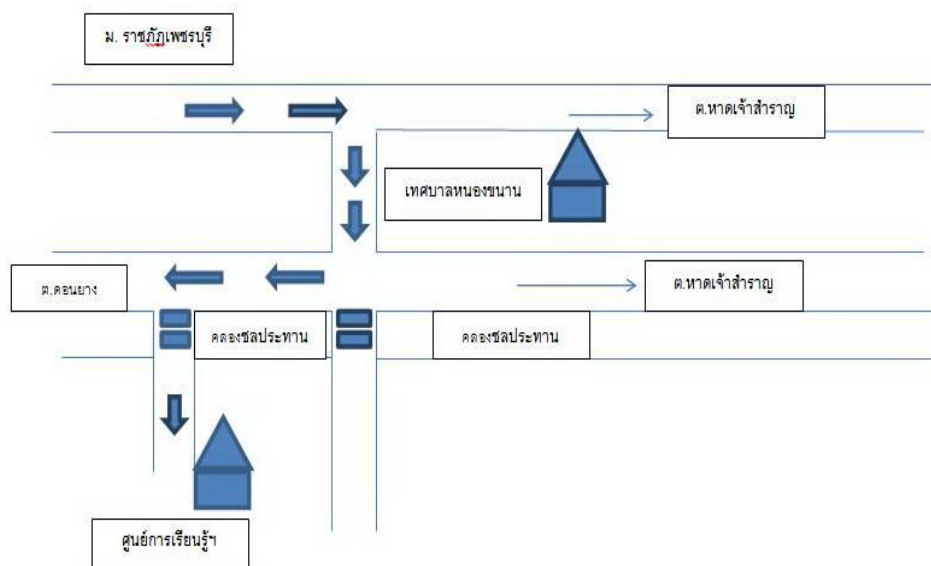
การสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ทั้งเกษตรกรและเจ้าหน้าที่มีภารกิจหลายอย่าง ทำให้เวลาไม่ตรงกัน

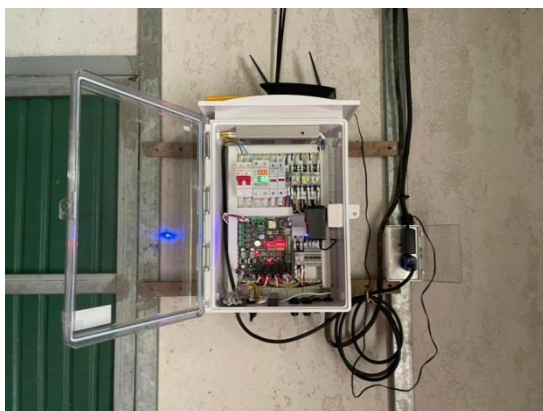
ภาคผนวก

แผนที่ ศพก. หลัก

[illegible]

ฐานเรียนรู้ต่างๆ

การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศพก. ระดับอำเภอ
และการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ฯ และศพก.